

Εισήγηση του Μητροπολίτου Κιτίου περί των εξαρτησιογόνων ουσιών και το ρόλο της Εκκλησίας ιδιαίτερος εις την πρόληψιν.

Είναι γνωστό σε όλους μας πως, μετά την εκδίωξη του ανθρώπου από τον παράδεισο, υπάρχει πάντα μέσα μας η δίψα και ο πόθος για επιστροφή και ανάκτησή του. Δυστυχώς, πολλοί συνάνθρωποι μας, αναζητούν την ευτυχία και τον παράδεισο σε λάθος χώρο και τρόπο. Καταφεύγουν, συνήθως, σε ψεύτικους παράδεισους, που τους προσφέρουν οι αισθησιακές απολαύσεις και τα ναρκωτικά.

Η καταφυγή στα ναρκωτικά οφείλεται, κατά κύριο λόγο, στην απογοήτευση και το μηδενισμό, που βιώνει ο νέος στη ζωή του, ο οποίος είναι υποχρεωμένος να ζήσει σε μια κοινωνία που ασθενεί. Μια κοινωνία που αυτονομείται από τον Θεό και ουσιαστικά θεοποιείται.

Πολλοί υποστηρίζουν, σήμερα, ότι το πρόβλημα των ουσιών εξάρτησης οφείλεται σε πολλούς παράγοντες, όπως βιολογικοί, οικονομικοί, πνευματικοί, κοινωνικοί, ψυχολογικοί, έκτακτα θλιβερά γεγονότα κ.λ.π.

Προσωπικά πιστεύω ότι στην πατρίδα μας, σημαντικότερος λόγος και παράγων είναι η Τούρκικη εισβολή και η συνεχιζόμενη κατοχή του 37% του Κυπριακού εδάφους. Συνέπειες της εισβολής και κατοχής, εκτός των άλλων, είναι η προσφυγοποίηση 200 χιλιάδων Ελληνοκυπρίων στην ίδια τους την Πατρίδα, αύξηση του πληθυσμού των πόλεων με αποτέλεσμα να ελαττωθεί ο κοινωνικός έλεγχος της συμπεριφοράς του πληθυσμού, και ιδιαίτερα της νεολαίας. Παρουσιάστηκαν και παρουσιάζονται φαινόμενα αποξένωσης και μιμητισμού ξενόφερτων προτύπων ζωής. Και κυρίως αυξήθηκε το άγχος και η αγωνία ανάμεσα στους ανθρώπους. Ας μη ξεχνούμε έπειτα ότι σήμερα γίνεται πιο εύκολα η παράνομη διακίνηση ναρκωτικών από τις κατεχόμενες προς τις ελεύθερες περιοχές της Κύπρου.

Εξίσου σημαντικός παράγων, ο τουρισμός, που φέρει μαζί του όχι μόνον οικονομικά οφέλη, αλλά δυστυχώς και πολλά κακά, με βασικότερο πολλούς χρήστες, ή και εμπόρους ναρκωτικών που φέρουν μαζί τους ουσίες εξάρτησης.

Το πρόβλημα λοιπόν των ναρκωτικών και γενικά των ουσιών εξάρτησης, είναι υπαρκτό, δεδομένο και βρίσκεται σήμερα μέσα στα σπίτια μας, μέσα στα σχολεία και μέσα στα στρατόπεδα μας, σε κάθε γωνία της κοινωνίας μας. Είμεθα η Τρίτη χώρα σε θανάτους στην Ευρώπη.

Τί κάνουμε λοιπόν ως Εκκλησία; Πως αντιδρούμε στις αγωνίες και τα κλάματα των γονιών που χάνουν τα παιδιά τους από τις ουσίες εξάρτησης; Ποία είναι η ποιμαντική μας προστά σε αυτό το φοβερό πρόβλημα, που εξουθενώνει τον ανθό της νεολαίας μας και με βεβαιότητα οδηγεί τα παιδιά μας στο θάνατο;

Το πρόβλημα είναι ποιμαντικό κι οφείλουμε να το αντιμετωπίσουμε. Και για το αντιμετωπίσουμε, πρέπει να το δούμε στις σωστές του διαστάσεις. Στην Κύπρο ο χρήστης ουσιών εξάρτησης βρίσκεται μέσα στην οικογένεια του. Άρα το πρόβλημα του δεν είναι μόνο προσωπικό του χρήστη, αλλά και της

οικογένειας. Και ο χρήστης δεν είναι, δυστυχώς, τόσο πρόθυμος να πλησιάσει την Εκκλησία, να επισκεφθεί τον ιερέα με ειλικρίνεια και να ζητήσει τη βοήθειά του. Προτιμά το ψυχίατρο, που είναι πολύ πιθανό να του συνταγογραφήσει «ηρεμιστικά χάπια», ή ακόμη να του χορηγήσει κάποιο απαραίτητο ιατρικό πιστοποιητικό, προκειμένου να αντιμετωπίσει καλύτερα κάποιες αξιόποινες πράξεις, όπως κλοπή, ληστεία, εμπορία ναρκωτικών κ.α.

Η ποιμαντική της Εκκλησίας, στοχεύει την κάθαρση από τα πάθη κι επιδιώκει την απαλλαγή του ανθρώπου από τις κακές δυνάμεις που υπάρχουν μέσα του και τις κακές επιρροές, που ασκούνται από το περιβάλλον του. Παράλληλα στοχεύει στην εξοικείωση του ανθρώπου με τις αρετές και την ταύτιση του με αυτές. Αγωνίζεται ο ποιμένας να γνωρίσει, ο άνθρωπος, τον πραγματικό εαυτό του και να προσπαθήσει να αναμορφωθεί, με τη χάρη του Θεού και τον προσωπικό αγώνα, στο «μέτρο του πληρώματος της ηλικίας του Χριστού». Βεβαίως η Εκκλησία δεν αγωνίζεται να κάμει μόνο χρηστούς και ενάρετους πολίτες, αλλά κυρίως αγίους. Η ποιμαντική της Εκκλησίας έχει εσχατολογική προοπτική. Η Εκκλησία θεωρεί την αμαρτία ασθένεια και τον αμαρτωλό ασθενή. Έτσι πρέπει ν' αντιμετωπίζει και με πιο πολλή αγάπη, τον ναρκωμανή και γενικά τον ουσιοεξαρτημένο.

Δυστυχώς όμως, όπως ήδη λέχθηκε, ο χρήστης δύσκολα καταφεύγει στην Εκκλησία και τους ιερείς. Άρα η ποιμαντική μας πρέπει να στραφεί, κυρίως σ' αυτές τις περιπτώσεις και προς τους γονείς. Οι γονείς οφείλουν ν' ανατρέφουν τα παιδιά τους «εν παιδεία και νουθεσία Κυρίου». Αυτοί ανησυχούν και πονούν πιο πολύ για τα παιδιά τους, κι αυτοί όταν το παιδί τους μπει στις ουσίες εξάρτησης, βιώνουν ένα μαρτύριο συνειδησιακό, γιατί βλέπουν το σπλάχνο τους να βυθίζεται στην πιο τραγική κατάσταση και τις πιο πολλές φορές ν' αδυνατούν να τους προσφέρουν ουσιαστική βοήθεια. Το τραγικότερο όλων, άγιοι αδελφοί, είναι ότι τον τελευταίο καιρό παρουσιάζεται το πρόβλημα των ουσιών εξάρτησης στη χειρότερη του μορφή. Παρουσιάζεται, δηλαδή, το φαινόμενο, να γίνεται χρήση ουσιών εξάρτησης από όλη την οικογένεια ή τα περισσότερα μέλη της, ή μόνο από τους δύο γονείς, με φοβερές συνέπειες, πολλά ψυχολογικά προβλήματα στα παιδιά και επιπτώσεις.

Θέσαμε το φοβερό αυτό πρόβλημα στο τελευταίο Παγκύπριο Συνέδριο του ΚΕΝΘΕΑ, του οποίου ως γνωστό είμαι Πρόεδρος.

Μέχρι σήμερα δεν υπήρξε καμιά κρατική αντίδραση. Εμείς ως Εκκλησία πως αντιδρούμε;

Γνωρίζουμε ότι η Ποιμαντική της Εκκλησίας μας χρησιμοποιεί τρία στάδια για να ολοκληρώσει το πνευματοθεραπευτικό πρόγραμμα της Εκκλησίας. α) το στάδιο της διδασκαλίας και της κάθαρσης β) το στάδιο του φωτισμού και γ) της θέωσης. Έτσι και στα θέματα αντιμετώπισης της ουσιοεξάρτησης, αν ανατρέξουμε σε οποιοδήποτε ολοκληρωμένο πρόγραμμα θα δούμε ότι υπάρχουν κι εδώ τρία πεδία, τρεις φάσεις, συνδεδεμένες μεταξύ τους:

Την Πρωτογενή Πρόληψη, τη Δευτερογενή Πρόληψη και την Τριτογενή Πρόληψη.

Η Πρωτογενής Πρόληψη είναι η παρέμβαση στο Γενικό Πληθυσμό, που δεν είχε καμιά επαφή με τα ναρκωτικά.

Εισηγούμαι Μακαριότητα και άγιοι αδελφοί, η Εκκλησία να ετοιμάσει προγράμματα πρόληψης, τα οποία να εφαρμόζει σε γονείς, νέους, έφηβους και παιδιά. Για την εφαρμογή αυτών των προγραμμάτων, είναι απόλυτη ανάγκη, να δημιουργήσουμε στελέχη Πρόληψης. Την επιμόρφωση των στελεχών αυτών δύναται να αναλάβει το ΚΕΝΘΕΑ.

Δευτερογενής Πρόληψη, είναι η παρέμβαση σε ομάδες υψηλού κινδύνου. Τέτοιες ομάδες είναι νέοι, έφηβοι και παιδιά που συχνάζουν σε χώρους που γίνεται χρήση, ή που προέρχονται από οικογένειες με προβλήματα ή που κάνουν περιστασιακή χρήση.

Η Δευτερογενής Πρόληψη, πραγματοποιείται από ειδικούς στους Συμβουλευτικούς σταθμούς (Τέτοιοι σταθμοί λειτουργούν σε πόλεις και κοινότητες της Κύπρου).

Η συμμετοχή της Εκκλησίας σ' αυτή τη μορφή πρόληψης, είναι απαραίτητη. Είναι ανάγκη απόλυτη, να επιμορφωθούν κληρικοί, θεολόγοι, κατηχητές και άλλοι εθελοντές, ιδιαίτερα όμως Ιερείς.

Υπενθυμίζω ότι η Αρχιεπισκοπή Αθηνών, πριν από οκτώ χρόνια, ίδρυσε το «Ίδρυμα Ψυχοκοινωνικής Αγωγής και Στήριξης «Διακονία», του οποίου στόχος είναι η αντιμετώπιση της ουσιοεξάρτησης και του AIDS. Ο Γενικός διευθυντής του ιδρύματος διορίζεται από την Ιερά Σύνοδο της Εκκλησίας της Ελλάδος.

Η Εκκλησία μπορεί επίσης να ενισχύει υφιστάμενους Συμβουλευτικούς σταθμούς, να ιδρύσει νέους Συμβουλευτικούς σταθμούς και να συμμετέχει στα Διοικητικά Συμβούλια τους.

Η Τριτογενής Πρόληψη, αποβλέπει στη θεραπεία και κοινωνική επανένταξη των χρηστών. Η Τριτογενής Πρόληψη, πραγματοποιείται από ειδικούς, σε κλειστές και ανοικτές κοινοτικές μορφές παρακολούθησης.

Οι μοναδικές στην Κύπρο κλειστές κοινότητες είναι η «Αγία Σκέπη», που ανήκει στην Ιερά Μονή Μαχαιρά και η «Πυξίδα», που ανήκει στο κράτος. Ανοικτές κοινοτικές μορφές παρακολούθησης, λειτουργούν από το ΚΕΝΘΕΑ στη Λευκωσία, την Πάφο, τη Λεμεσό και τη Λάρνακα.

Στη Λάρνακα ύστερα από εισφορά της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Κύπρου £40.000, της Ιεράς Μητροπόλεως Κιτίου £20.000 και του κράτους, άρχισε να λειτουργεί η «Τόλμη», μεικτής μορφής θεραπευτική κοινότητα, στην οποία γίνονται προγράμματα ολοήμερης παρακολούθησης ή και προγράμματα θεραπευτικής κοινότητας και προγράμματα κοινωνικής επανένταξης, κάτι που λείπει από την Κύπρο.

Εξυπακούεται ότι η Ιερά Σύνοδος μπορεί να ενισχύει όλες αυτές τις κοινότητες, εκτός από τη μεικτής μορφής θεραπευτική κοινότητα «Τόλμη» στη Λάρνακα, που ήδη, ως προανέφερα, λειτουργεί με την οικονομική εισφορά της Αρχιεπισκοπής, της Ι. Μ. Κιτίου και του κράτους.

Μια άλλη δραστηριότητα που μπορεί να αναλάβει η Εκκλησία είναι η διεξαγωγή ερευνών, για τις γνώσεις, στάσεις, πιστεύω και συμπεριφορά έναντι του φαινομένου των ναρκωτικών και το ρόλο της Εκκλησίας και της θρησκείας.

Επειδή τα αποτελέσματα της Τριτογενούς Πρόληψης, σύμφωνα με Παγκόσμιες στατιστικές είναι πολύ περιορισμένα, δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να εγκαταλειφθεί η προσπάθεια Τριτογενούς Πρόληψης. Ο Κύριος εγκατέλειψε τα 99 πρόβατα για το απολωλός, άρα κι εμείς το ίδιο πρέπει να κάνουμε για τη σωτηρία έστω και ενός ανθρώπου.

Άλλωστε τα αποτελέσματα της «Αγίας Σκέπης, μιας καθαρά εκκλησιαστικής θεραπευτικής κοινότητας εξαρτημένων ατόμων είναι σημαντικά, κι αξίζει τον κόπο να συνεχίσουμε και να επαυξήσουμε την προσπάθεια.

Νομίζω όμως, πως ως Εκκλησία πρέπει να εντείνουμε περισσότερο τις προσπάθειες μας στην Πρωτογενή και Δευτερογενή Πρόληψη. Άλλωστε αν επιτύχουμε στις δυο πρώτες, αυτόματα η Τριτογενής Πρόληψη καθίσταται αχρείαστη.

Ας μην ξεχνούμε, έπειτα, ότι όλες οι προσπάθειες της Εκκλησίας για ψυχοτονωτική στήριξη του ανθρώπου, για ανεύρεση νοήματος στη ζωή και για εμπέδωση ενός αγωνιστικού πνεύματος, ξεκίνησαν από τη μέρα εμφάνισης της Εκκλησίας στον κόσμο, εδώ και δύο χιλιάδες χρόνια. Δεν θα ήταν υπερβολικό να πούμε ότι η σωστή και καρποφόρα Εκκλησιαστική πνευματική και κοινωνική πολλές φορές εργασία της Εκκλησίας, είναι ένα ιδιότυπο και εντός εισαγωγικών «πρόγραμμα Πρωτογενούς Δευτερογενούς και Τριτογενούς Πρόληψης» δηλαδή διδασκαλία, θεραπεία και αποκατάσταση.

Πνευματικός στόχος της Εκκλησίας προς εκπλήρωση, ας είναι αυτό που οι Πράξεις των Αποστόλων μας λένε: «Όλοι ήσαν αφοσιωμένοι στη διδασκαλία των Αποστόλων και στη μεταξύ τους κοινωνία, στην τέλεση της θείας Ευχαριστίας και στις προσευχές. Ένα δέος τους κατείχε όλους όσοι έβλεπαν εκπληκτικά θαύματα να γίνονται μέσω των Αποστόλων. Κι όλοι οι πιστοί ζούσαν σ' ένα τόπο και είχαν τα πάντα κοινά. Ακόμη, πουλούσαν και τα κτήματα και τα υπάρχοντά τους και μοίραζαν τα χρήματα σε όλους, ανάλογα με τις ανάγκες του καθενός. Κάθε φορά συγκεντρώνονταν με ομοψυχία στο ναό, τελούσαν τη θεία Ευχαριστία, ή μετείχαν σε κοινά τραπέζια σε σπίτια, τρώγοντας την τροφή τους γεμάτοι χαρά και με απλότητα στην καρδιά (Πραξ. 2,42-46). Υπάρχει καλύτερος τρόπος Πρωτογενούς Πρόληψης;

Δυστυχώς όμως οι καιροί αλλάζουν, οι συνθήκες βίου διαρκώς μεταβάλλονται και σήμερα δεν υπάρχει αυτό το ιδεώδες, που υπήρχε στους Πρωτοχριστιανικούς χρόνους. Τα ανθρώπινα προβλήματα πολύπλοκα και πολλά και ανάμεσα τους το πρόβλημα της ουσιοεξάρτησης, που πρέπει η Εκκλησία να αντιμετωπίσει και να καταθέσει τη συνεισφορά της. Να το εντάξει στην ποιμαντική της μέριμνα. Χρειάζεται όμως πολλή προσοχή και τεχνογνωσία του πράγματος. Πρέπει απαραίτητα ν' αποφύγουμε τους ερασιτεχνισμούς. Μόνο η καλή διάθεση, η αγάπη και το ενδιαφέρον, ακόμα και του πιο καλού ποιμένα, δεν είναι αρκετά.

Γί αυτό, είναι ανάγκη, σαν πρώτο βήμα στην αντιμετώπιση του φοβερού αυτού προβλήματος της ουσιοεξάρτησης, να εκπαιδεύσουμε τους κληρικούς μας, τους θεολόγους και τους κατηχητές και κατηχήτριες μας, αλλά και να γίνει ειδική εκπαίδευση στους υπεύθυνους και ομαδάρχες των κατασκηνώσεων μας. Το ΚΕΝΘΕΑ προσφέρεται να κάμει δωρεάν αυτή την εκπαίδευση αλλά και να συμβάλει στην υλοποίηση της Δευτερογενούς και Τριτογενούς Πρόληψης.

Τη δημιουργία και επιμόρφωση στελεχών αναλαμβάνει εξ ολοκλήρου το ΚΕΝΘΕΑ δωρεάν.

Θα χρειαστούν επίσης, 5 βιωματικά εργαστήρια για Ιερείς ανά Επισκοπή.

5 εργαστήρια των 2 ωρών X 10 ομάδες = 50 εργαστήρια.

5 βιωματικά εργαστήρια για κατηχητές X 5 ομάδες = 25 εργαστήρια

5 βιωματικά εργαστήρια για θεολόγους X 10 ομάδες = 50 εργαστήρια

5 βιωματικά εργαστήρια για εθελοντές X 5 ομάδες = 25 εργαστήρια

Τέλος η εκπαίδευση, όσο και οι εκπαιδευόμενοι, θα τυγχάνουν συνεχούς εποπτείας από τα στελέχη πρόληψης του Ι.Σ.Ε. (Ινστιτούτου Συνεχούς Εκπαίδευσης) του ΚΕΝΘΕΑ.

Η Εκκλησία πρέπει να εκδίδει διαφημιστικό υλικό. Θα στοιχίζει £5.000 περίπου κάθε χρόνο.

Εισηγούμε επίσης, τη διοργάνωση από την Εκκλησία, του Πρώτου Συνεδρίου με θέμα: «Η Εκκλησία της Κύπρου στην πρόληψη». Το Συνέδριο μπορεί να γίνει μέσα στον Ιούνιο του 2007 που είναι ο μήνας ενάντια στις παράνομες ουσίες εξάρτησης.

Κατά το μήνα αυτό μπορεί η Ιερά Σύνοδος ή ο Μακαριότατος να κυκλοφορήσει Εγκύκλιο για τα Ναρκωτικά.